Τι να προσέξω στην ορθογραφία!!!

1) Τα απόλυτα αριθμητικά από το 13 ως το 19 γράφονται με μια λέξη.
   π.χ. δεκαπέντε, δεκαοχτώ
2) Τα απόλυτα αριθμητικά από το 21 και εξής γράφονται με χωριστές λέξεις.
   π.χ. είκοσι έξι, σαράντα τρία, εκατόν τριάντα ένα
3) Τα τακτικά από το 13 και εξής γράφονται με χωριστές λέξεις.
4) Το απόλυτο αριθμητικό εννέα ή εννιά γράφεται με δύο ν, καθώς και όλες οι σύνθετες λέξεις που περιέχουν τη λέξη εννέα ή εννιά.
   π.χ. δεκαεννιά, εννιακόσια κ.ά.

Εξαιρούνται και γράφονται με ένα ν τα αριθμητικά ενενήντα, ενενηκοστός, ένατος κ.ά.

Σύνθετες λέξεις με αριθμητικά

Πολλές φορές χρησιμοποιούμε τα αριθμητικά επίθετα ως πρώτα συνθετικά σε σύνθετες λέξεις. Τα αριθμητικά αλλάζουν και παίρνουν διαφορετική μορφή όταν είναι α' συνθετικά σε σύνθετες λέξεις.

• ένας, μία, ένα	–	μονό-	π.χ. μονοσύλλαβη
• δύο	–	δι-/δισ-	π.χ. δισύλλαβη, διώροφος
• τρία	–	τρι-/τρισ-	π.χ. τρίμηνο, τρισδιάστατος
• τέσσερα	–	τετρά-	π.χ. τετρασέλιδο

Τα αριθμητικά από το πέντε ως το ενενήντα εννέα έχουν το συνδετικό φωνήεν α ανάμεσα σ' αυτά και το β' συνθετικό.

π.χ. οχτάχρονος, ενενηντάχρονος

π.χ. ημίχρονο, ημίγυμνος

Ως α' συνθετικό χρησιμοποιείται το ημι-, που δηλώνει ότι κάτι είναι μισό ή δεν έχει ολοκληρωθεί.

Τι να προσέξω στην ορθογραφία!!!

Δεν πρέπει να μπερδεύουμε το **δισ-** με το **δυσ-**. Τό **δισ-** είναι η μορφή που παίρνει το απόλυτό αριθμητικό **δύο** όταν είναι α' συνθετικό σε σύνθετη λέξη, ενώ το **δυσ-** είναι αχώριστο μόριο που σημαίνει τη δυσκολία ή κακό αποτέλεσμα.
π.χ. δίστηλο άρθρο αλλά δύστυχο παιδί

Ασκήσεις

1. Να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τα απόλυτα αριθμητικά που φανερώνουν οι αριθμοί στις παρενθέσεις.

α) Στην πόλη μας κατοικούν περίπου ..... (400.000) άνθρωποι.

β) Στη σχολή της Ρένας φοιτούν ..... (1.500) άτομα.

γ) ..... (320) άτομα παραμένουν αποκλεισμένα από τα χιόνια.

δ) Το ταξίδι με το πλοίο διαρκεί ..... (19) ώρες.

ε) Τα θύματα του τραγικού δυστυχήματος ήταν ..... (53).

στ) Η τάξη μας έχει ..... (34) μαθητές: ..... (21) κορίτσια και ..... (13) αγόρια.

2. Να γράψεις τους παρακάτω αριθμούς ολογράφως στη σωστή πτώση.

α) (3) ..... μαθητές

β) (1) ..... σπιτιού

γ) (10) ..... μολύβια

δ) (14) ..... αυγών

ε) (2) ..... βιβλίων

στ) (3) ..... κυνηγών
ζ) (1) ..... δασκάλας
η) (100) ..... ευρώ

3. Να γράψεις με μια λέξη πώς λέγεται:

α) η άδεια που διαρκεί δέκα μέρες .....
β) η γυναίκα που έχει ύψος δύο μέτρα .....
γ) το σχήμα που έχει τρεις γωνίες .....
δ) η μπλούζα που έχει ένα χρώμα .....
ε) το αυτοκίνητο που έχει τέσσερις πόρτες .....

4. Να φτιάξεις σύνθετες λέξεις χρησιμοποιώντας ως α' συνθετικό το ημί-

α) ώρα .....
β) τελικός .....
γ) υπόγειο .....
δ) όροφος .....

5. Να γράψεις το απόλυτο και το τακτικό αριθμητικό των παρακάτω αριθμών.

Αριθμό ί	Απ όλυτα	Τακτικά	
12	.....	.....	παίχτης
9	.....	.....	σειρά
21	.....	.....	μαθητής
34	.....	.....	λεπτό
93	.....	.....	φορά
70	.....	.....	χώρα
108	.....	.....	συμμετοχή

Να συμπληρώσεις το κατάλληλο αριθμητικό στις φράσεις:

- Το ..... (2004) έγιναν οι Ολυμπιακοί Αγώνες στη χώρα μας.
- Στο σχολείο μας φοιτούν ..... (230) μαθητές.
- Ο Νίκος ήρθε ..... (1) στους αγώνες δρόμου και ο Διονύσης ..... (3).
- Το σπίτι μου απέχει ..... (150) μέτρα από το σχολείο και ..... (600) μέτρα από το γήπεδο ποδοσφαίρου.
- Η Νικολέτα γιόρτασε τα ..... (19) γενέθλιά της με ένα ωραίο πάρτι.
- Αυτό το γλυκό χρειάζεται τους κρόκους ..... (3) αυγών.
- Η γιαγιά μου γεννήθηκε το .... (1952).

Να φτιάξεις τις σύνθετες λέξεις:

πέντε + λεπτά → *πεντάλεπτο*
οχτώ + στίχος → .....
έξι + σελίδα → .....
τρεις + πόντοι → .....
δύο + γλώσσες → .....
οχτώ + πόδια → .....
εννιά + μήνες → .....
τέσσερις + στήλες → .....

Να συμπληρώσεις τις φράσεις με τη σωστή σύνθετη λέξη:

- Ο πατέρας μού έδωσε ένα ..... (δέκα ευρώ).
- Το σχήμα είναι ..... (τέσσερις γωνίες).
- Η ποδοσφαιρική ομάδα είναι ..... (έντεκα μέλη).
- Το πουκάμισο είναι ..... (ένα χρώμα).
- Το φωτιστικό είναι ..... (ένα φως).
- Περίμενα ένα ..... (δέκα λεπτά).
- Ο καναπές του σαλονιού μας είναι ..... (τρεις θέσεις).
- Ο κινητήρας είναι ..... (έξι βαλβίδες).